

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőiroda: Versecz, Laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjessy Lajos.**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt terben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

2. évfolyam.

Vasárnap 1893. évi Október 29-én

44. szám.

Versecz 1893. október hó 28-án.

Közigazgatásunknak egyik legelhagyottabb ága a közegészségügy. Hasztalan küzdött évek hosszú sora óta a sajtó, hasztalan hívták fel a kormányt arra, hogy a türhetlen állapotoknak vége vessék. Rámutattak minduntalan, tapasztalati tények alapján arra, hogy hazánk valóságos fészke a ragálynak, hogy ha Európa valamely részén kiüt valami ragály, úgy az bizonyosan meglátogat minket, mint p. u. a kolera.

Nem volt elég erély, vagy elég érzék az illetékes tényezőknél, de tény, hogy a közegészségügy rendezése nem tekintetett égető kérdésnek.

Hieronymi, belügyminiszter, eddigi általános rokonszenvvel kísért működése közben közigazgatásunk e mostoha gyermekére is ráirányította figyelmét.

Azok a tapasztalatok, melyek az illetékes körök gyors közbelépését provokálták, megdöbbsentek. A szórványosan fellépő kolera esetek mellett, — mely különösen a szomszédos Torontálban szedi áldozatait, és a melytől hál a gonviselésnek Temes vármegye és városunk területe eddig ment volt, — a difteritisz pusztítása óriási mérveket öltött. Nem egy községből ment fel a jelentés, hogy a difteritisz megszűnt s első pil-

lanatban maga a jelentés megnyugtatólag hangzott, míg a tulajdonképeni ok borzalmat keltett minden szóban; kitént, hogy az összes, hét éven alóli gyermek elhalt s ez volt oka e legsötétebb kór megszűnésének. Városunkban az újabb időben ismét nagyon meg szaporodtak a differitisz megbetegedések s alig maradt község a megyében hol ez a fojtogató vész nem szedte s ne szedné áldozatait.

A múlt év második felére négyezer halálozást mutat a statisztika, ez azonban jóval a valóság mögött marad; sok községben a halottkém nem is képes a halál okát megállapítani.

Igaz, hogy a szigorú hatósági intézkedések keresztülvitele sok nehézségbe ütközik. A köznép nem akarja gyermekét korházba adni, a beteg elkülönítése s a kellő fertőtlenítés nehezen vihető keresztül. Pedig e ragály éppen az alsóbb néposztályt sújtja, mely műveltségi fokánál fogva nem képes megérteni a hatósági rendeletek czélszerűségét.

Aztán a törvény is csak holt betű marad, nem hajtatik végre. A törvény szerint minden községben egészségügyi bizottság alakítandó, mely járvány alkalmával járványbizottsággá alakul s kivételes hatáskörrel bír. Nagyon érdekes és szomorúan tanulságos volna megállapítani, hogy ha-

zánk hány községében tettek eleget a törvény ezen rendelkezésének?

Az egészségügyi közigazgatás jelen szervezete alapos reformra szorul. Most a legfőbb gond a statisztikai adatok gyűjtése. Az egészségügyi felügyelők pedig, kik a belügyminiszteriumban vannak, nem szerezhetnek az ország egészségügyi bajairól személyesen meggyőződést.

Ezek az állapotok gyors orvoslást igényelnek. A gyermekhalandóság hazánkban egyáltalán oly rendkívüli nagy, hogy e kérdés a közélet minden tényezőjének figyelmét kihívja.

A statisztika adatai szerint a szülöttek egy tized része az első hónapban, egyötöde az első életév végéig, egy harmada az ötödik évig hal el.

Hazai viszonyainkat tekintve, az arány még kedvezőtlenebb. Nálunk a statisztika szerint 1000 halálzásra 515 gyermekhalandóság esik, holott a többi európai országokban 450-en alól marad. A születési számarány szerint pedig nálunk 1000 szülöttre 411 halálozás esik, míg a többi európai államokban e szám 300 on alul marad. Vegyük most már az olyan éveket, mint a tavalyi volt, mikor a ragály terjedése a halálozási arányt rettentő mérvben felzökttette.

Ezen nagy gyermekhalandóság okai a

Tárca.

Hogyan lehet meggazdagodni.

Mikor huszonkét éves voltam, egy éjjel nyugtalanul forogtam az ágyamon. Az a gondolat forgatott, hogy meg kellene gazdagodni.

— Ez jó és hasznos gondolat, — jegyeztem meg félhangosan, és csudálkoztam, hogy ez előbb nem jutott eszembe.

Még sohasem voltam gazdag, de gazdag embert ismertem néhányat. Ezek aranyórák, jöltáplált urak voltak; utolsó divat szerint öltözködtek és ha szabó jött velük szembe, nem keresték izgatottan a mellékutatót.

Másnap egy sokat tapasztalt patikus ismerőstől megkérdeztem, mit gondol, hogyan lehet meggazdagodni?

A patikus rámerengett a legfelső orvosságos polczra és rövid gondolkodás után így felelt:

— Kétféle módot tudok. Az egyik: össze kell főzni valami bajuszpedrőt. A másik: el kell venni valami gazdag leányt.

Bajuszpedrő-gyártáshoz nem értek. Az utóbbit választottam.

Elvettem egy gazdag leányt feleségül.

A lány elég csinos volt és elég gazdag. Azt hiszem még csinosabbnak is találtam mint gazdagnak. Tudott főzni és remekül zongorázta a kék nefelejcsét. Az apja az esküvő előtt azt ígérte, hogy majd az esküvő után. Esküvő után apai áldását

adva, hozzátette: — „Majd ha én és a feleségem meghalunk.“

Áldott jó ember volt szegény, de roppant egészséges. A felesége plane egyike hazánk legkövérebb hölgyeinek.

Beláttam, hogy a patikus ostoba ember.

Akkor összedugtuk a fejünket a feleségemmel. A feleségem okos asszony. Én is meg vagyok elégedve az eszemmel. Néhány napi tanakodás után rájöttünk, hogy a meggazdagodásnak legegyszerűbb módja az, ha az ember sorsjeggyel százezer forintot nyer.

Sok sorsjegyet vettem. Kiszámítottuk, hogy ha valamennyi sorsjegyüket kihuzzák, 8.650.000 forintot nyernénk, s ennek az elszállítására négy vaggont kellene bérelnünk a vasuton. A feleségem szinte megijedt, hogy hol találunk helyet annak a sok pénznek. Magam is megijedtem, de csakhamar megnyugvást találtunk abban a gondolatban, hogy mind a kilenczedfél millió frt. aligha kerül hozzánk.

Az első húzásra, egy hónapig kellett várakoznunk. Hogy az időt hiába ne töltsük, lázas buzgalommal igyekeztünk tönkretenni a kis lutrit. Minden éjjel számokkal és sertésekkel álmodtunk, és szívünkbe véstük a miket a lutrizásban tapasztalt öregek tanácsoltak.

Fájdalommal kellett tapasztalnunk, hogy a kislutrit megbizhatatlan eszköze a meggazdagodásnak.

Megálmodott és szorgalmasan megrakott számainknak nem felelt meg sem a brünni, sem a prágai sem a temesvári lottóbuzás. Abban az idő-

ben gyalázatosan rossz és rendetlen járása volt a számoknak. Maga az öreg plébános, aki szakavatott lutrizó, a saját külön számhuzó-pókját ebben az időben csapta el a befőttes-üvegből.

A sorsjegyekkel vizsgáltuk magunkat.

Az első húzás előtt való éjjelen egy szemhunyást sem aludtunk.

Pedig aludhattunk volna, mert a húzásnál a mi számaink nem szerepeltek.

— Ez feltűnő, — jegyezte meg másnap a feleségem.

— Ez bízhetetlen — szóltam én a hirlapot letéve. —

Biztunk a következő húzásban.

Hiába: mintha a mi sorsjegyeink nem is léteztek volna a világon, minden húzás más és más számokkal végződött. Egyetlen egyszer esett meg rajtuk csupán, hogy az egyik sorsjegyüket az 5-ös szám híján csaknem kihúzták.

— Ez rettenetes! — szólt a feleségem.

— Ez a borzasztó! jegyeztem meg, busan libegtetve a hirlapot.

S hogy teljes legyen a szomorúságunk, kérdéseinkre még a hirlap is a következő választ adta a szerkesztői üzenetek között:

„Hű olvasó! „Sorsjegyei nem lettek kihuzva.“

Másnap a közuti lövonaton utazva, egy tekintélyes arczu pepita nadrágos uriember beszédét hallgattam látszólag közönyösen, de igazán szívdobogással.

A tekintélyes arczu pepita nadrágos ur, két

kezdeteleg egészségi viszonyokban kere- sendők. A ragály a szennyes légkörű, tisztátalan, zsúfolt, rossz ivóvízű lakásokban tartja fenn magát s onnan terjed az iskolákra. Nagy befolyással bír a terjedésre a laza ápolás, a szegénység, a tudatlanság, a kuruzsoltatás iránti vonzalom. Itt az ideje hogy a közegészségügyre a kellő figyelem fordíttassék. Követeljük, hogy a reformigéretet mielőbb megvalósuljanak s ne egy újabb vészkiáltás rázza ismét életre az irányadó köröket. Fél rendszabályok nem segítenek a bajon. Az orvoslás gyors gyö- keres és alapos kell, hogy legyen. T.

Napi hírek.

Kinevezések. A Király ő felsége Dr. Per- jéssy Mihály fehértemplomi királyi törvény- széki bírót, lapunk szerkesztőjének testvéröcsét ugyancsak fehértemplomba királyi ügyészszé nevezte ki. A jól megérdemelt kitüntetés és előléptetéshez fogadja legmelegebb üdvözlésünket.

Demetrovits Szilárd nyug. kir. járásbíró Dr. Kormos Béla kir. közjegyző állandó helyettesévé neveztetett ki. Peterdy Kálmán joggyakornok az ungvári kir. járásbíroságtól a verseczi kir. járásbírosághoz helyeztetett át.

Nekrológ. A halál ismét elragadott egyet a verseczi érdemesült régi tanfériak közül; f. hó 27-én halt meg Neustadt Vilmos 1848/9 évi honvéd Verseczen tanítói pályáját a hatvanas évek elején kezdte az akkora még fenállott izraelita elemi népiskolánál. Midőn a 1868. évi népoktatási törvény életbeléptetésekor a város felállította a községi népiskolákat, ezekhez vétetett át az ugyanakkor megszűnt izr. iskolától. — Magasabb műveltsége folytán már 1874. évben alkalmaztatott a polgári fiúiskolánál mint a németnyelv és földrajz tanára; ugyan e tan- tárgyakat tanította a jó hirnek örvendő „Kutka Mária“-jelenleg Mayering-féle nőnevelő inté- zetben, úgy hogy Versecznek a 70-es — és 80-as években növekedett generációja úgy férfi mint női nemben a német classikus írókat leginkább az ő vezetése alatt ismerte meg. — Kiváló érdeme, hogy mikor a polgári fiúsko- lánál minden tantárgyat, még a magyar nyelvet is németül tanították ő kezdte meg a föld- rajzot magyar nyelven tanítani. — Oriási fa- radságába került. A boldogult ugyanis nem volt magyar születésű, és a magyar nyelvet

másik kevésbé tekintélyes arcú ismerősének elő- adta, hogy egy őcsese önműködő üveg dugókat tal- lált fel és még nem is szabadalmazták a találmá- nyát, máris 30 ezer forintot kapott érte.

Ugy futottam haza, mintha kergetett volna valaki. Előadtam a feleségemnek, hogy rájöttem a megazdagodás titkára s elmondtam neki, hogy mi- ket beszélt a tekintélyes arcú pepita nadrágos ur, a lóvonaton.

— A dolog egyszerű, — így végeztem be a beszédemet, — valamit fel kell találnom.

Feleségem helyeselte az eszmét. Egész nap lábujjhegyen járt és megintette a macskát, hogy ne doromboljon. Én pedig bevonultam a belső szo- bába és olyan mély gondolatba merültem, hogy szinte buvárruhában éreztem magamat.

Azonban hiába járt a feleségem a macskával együtt lábujjhegyen, hiába tiltotta ki a házmester a házból a verkleiket, semmiféle találmányt nem tudtam kitalálni.

— Ne essél kétségbe, — szólt ilyenkor a feleségem, a homlokomat megcsókolva, — látod Kolumbusz Kristóf sem tudta két nap alatt megta- lálni Amerikát.

Egy éjjel aztán amint a találmányok örvé- nyében csónakáztam hirtelen, mintha puskából lőt- tek volna a fejembe egy eszmét, meg volt a találmány.

— Gyujts hamar igyertyát, — szóltam az aszonyhoz, — különben mindjárt elfelejttem.

Szegény feleségem csaknem az egész házat felgyújtotta siettében és ijedtében én pedig tollat ragadva, lázasan leírtam! „Dugóhuzó!”

— Hogyan? — kérdezte bámulva a felesé- gem, — dugóhuzót találtál fel?

— Azt, feleltem nekimelegeve, — egy csa- vargós kis vas, az üvegyakára egy támaszték s megvan az egész.

Feleségem csodálkozva csapta össze a kezét. Zseninek nevezett. Kijelentette, hogy büszke rám.

sohase birta teljesen megtanulni. Reá illett a latin közmondás: „In magnis et voluisse sat est, aliquid fecisse, laudandum“. Midőn 1888-ban a polgári fiúiskola főreáliskolává lett, az öreg urat ehhez már nem vették át, ő mindazáltal szerénységében zúgolódás nélkül sőt jó kedvvel folytatta hivatását midőn a városi iskolaszék kénytelen volt őt újra a népiskolánál alkal- mazni. Még két éve sincs hogy az előregedett tanfériát teljes fizetése mellett nyugalomba helyezték. — Derült kedélyű társalgó volt élete végnapjáig, a halál is kegyesen bánt vele, szív- szélhűdés folytán, néhány percnyi szenvedés után mult ki; — megérte azon örömet is, hogy legifjabb leánya ez évben végezte a tanítónő- képezdét. — Özvegye és öt gyermeke si- ratja; emléke fennmarad a tanfériák körében, Versecz város műveltkörü társadalmában, ki- válólag az izraelita hitközségnél, melynek évek hosszú során át jegyzője volt. — Temetése ma délelőtt 10 órakor lesz.

Mindenszentek napján a rom. kath. temp- lomban a következő sorrendben fognak az is- tenítiszteletek megtartatni: 7 és 1/2 9 órakor rendes mise. 1/2 10 órakor ünnepi beszéd Gei- ger Antal s lelkész. Csütörtökön 9 órakor az alkalmi beszédet Henny Sebestyén prépost plébános tartja meg.

Katonafelesketés. Folyó hó 1-én Minden- szentek napján nagy ünnepélyességek közt fogják ujjonnan felesketni a verseczi magy. kir. menteleposztály legénységét. Délelőtt 1/2 9 óra- kor isteni tiszteletet hallgat a legénység, mely után a felesketés a kaszarnya előtti téren fog lefolyin, hol az ünnepi szent beszédet Sváb Mihály törzstiszti lelkész fogja magyar nyelven megtartatni.

Honvédeink vallástanítása. Belopotoczky tá- bori püspök a kultuszminiszterrel egyetértve elhatározta, hogy a magyar. kir. honvédség is rendszeres vallástanításban részesüljön. A csa- nád egyházmegyei püspökség rendelete folytán ezen vallástanítás a verseczi 7-ik honvédgyalog ezrednél már megkezdett s azt városunkban főndő Schváb Mihály törzstiszti lelkész végzi nemes buzgalommal is ambícióval. A honvéd- ségi legénység ezentúl rendszeren fog vasárnap és unneppapokon — templomba járni. Az ex- hortációk tartása rendkívüli jó hatással van a legénység lelkiéletére.

A gör. kel. szerb jótékony nőegylet f. hó 31-én szegény iskolás gyermekek javára tar- sasvacsorát rendez a Párizs szálloda ujjonnan renovált helyiségeiben. Részvételi jegy ára 1 frt. 20 kr. A nevezett jótékony célú mulatságot, melynek jó híre már régen meg van alapítva, melegen ajánljuk intelligenciánk figyelmébe.

És örömmünkben tán körülpolkáltunk volna a szo- bában, ha ugyan budapesti szobában polkázni lehetne.

Másnap elvittem a találmányomnak a lepe- csetelt leírását a miniszteriumba, és boldogan vár- tuk a rejtélyes levőt, aki az önműködő dugóért 30 ezer forintot adott.

Fél évig is kellett sarkalnom a miniszteriumot, miközben elkeseredett érzeket mondottam, hogy p. nem dugóhuzót kellett volna feltalálnom, hanem szabadalomhuzót.

Fél év múlva visszaérkezett a kérvényem az- zal a felelettel, hogy az én dugóhuzóm már régen fel van találva.

— Ki lehetett az a gazember? — kérdeztem rogyásig meglepetve, — ki lehetett az aki engem megelőzött.

Feleségem szomorú vállvonással felelte, hogy ő nem tudja, aztán csillapított, vigasztalt. Bizony ha ő nincs talán, valami egészségételen öngyilkos- ságra is rábusultam volna magam.

Ettől az időtől kezdve nem mertem többé fel- találni semmit.

De a megazdagodás titkán ma is sokat gon- dolkozom.

Próbáltam szindarabot írni, nem fogadták el. Próbáltam könyvet írni, nem vették meg. Próbál- tam meggyapipaszárát termelni. Mind görbén nőtt. Próbáltam löversenyeknél nyerni s ezeken nyertem volna is, ha az utolsó beérkezőknek adták volna a nyereményeket.

Szóval mindent megpróbáltam már, mindent. De szegény maradtam.

Pedig már ugyancsak elkelve nálam a gaz- daság. Két kis lurkó gyerek mászkál a térdeinken. Az egyik olyan mint én vagyok.

Szép.

A másik olyan, mint az anya.

Gyönyörű.

Néha bizony úgy el felejtkezem mellettük a szegénységemről, mintha nekem veretné Wekelre a monarchia minden koronáját

A verseczi férfi dalárda hangversenyyel összekötött táncmulatsága, mely f. hó 21-én tar- tott meg a „Szőlvényige“ nagy termében minden tekintetben jól sikerült. Az előadott darabok közül különösen a vegyes karok tetszettek. A közönség szép számmal jelent meg, különösen sok volt a serdülő fiatal leány, kedves bimbói a verseczi hölgy koszorúnak.

A fehértemplomi kir. ügyész. Fehértemp- lomról írják a „Délmagyarországi Közlöny“-nek, hogy ott nagy örömet keltett dr. Perjéssy Mihály törvényszéki bírónak kir. ügyészszé tör- tént kinevezése. Perjéssy nemcsak mint ki- váló képzettségű és tehetségű tisztviselő bírja a fehértemplomi intelligencia rokonszenvét, — hanem úgy is mint az ottani társasélet egyik tevékeny, kiváló vezetője. Perjéssy igazgatója a fehértemplomi magyar „Társaskör“-nek és nagy érdemei vannak a délvidéki magyar szini szövetség létesítése körül. Pász t Vilmos kuriai bíró, törvényszéki elnöknek és az ő hazafias működésének köszönhető, hogy F e h é r t e m p- lom város, e határszéli exponált hely a leg- nagyobb szubvenció és bérlet biztosítása mellett lépett be a délvidéki magyar szini szövetségbe.

Október 22-ike a városkertben. A városkert életének legszebb momentumá bizonyára vasár- nap délután volt. A munkaszünetét nem res- pektálva a viztorony kazánja egyenletesen és erősen fuja a gőzt kifelé, mintha megundorodott volna tőle s a kútban elhelyezett szivattyú egy- kedvűen s egyhanguan zakatolva szívta a föld- gyomrából a vizet, mint egy átkozott kis pióca. A kémény pedig, mint egy öreg apó, egész flegmával eregette a füstöt, a mely rovid léte után azonnal eltűnt a tiszta légkörben. Az egész természet nyugodt, csendes és hallgatag volt. Estefelé, még világos nappal, a derült égen megjelent a teli hold is, hogy nézze mi törté- ník a városkertben. S a városkert ünnepi disz- ben ragyogott. Mutatta az ősznek ideális képét. A sarguló lomb, a földön csörgő száraz levél, a hervadó virág s a szunyadó fűszál, a mulan- dóság e jelvényei, komoly, szomorú, bús han- gulatot ébresztettek mindenkiben, a ki most hervadó kertünk diszeinek, rózsás virányainak, gyepes pászitainak, a forró nyáron felrészitőjés; a vizkészlőket, a szokókatat első nyilvános működésében megtekinteni, megbámulni jött. — A száraz levelek titkos suttagásban mintha panaszt és sirást vetünk volna észre, hogy a nagy hőségben sorsukon nem enyhített senki, s azért hervadtak el oly gyorsan, s mintha iri- gyelték volna boldogabb utódjaikat, a kik ké- jesen fognak furódni minden reggel a fris víz- üditő csöppeinek zaporában. A közönség néma lépdégtől a lampionokkal ékesített fasorok közt, mintha temette volna a tavaszt s vele együtt sok meghiusult reményét. Pedig a szokókatat jött szemlélni, a mely a kert közepén teljes pompájában tundókol. A szép vízmedenczében henyén uszkálnak a halacsok, s unalmukban belekötnek a vizen himbálózó egy-egy kenyér- morzsába. A halacsok fölött három najád ör- ködik, mindegyiknek kezében egy hal, melynek szájából vékony vizsugár szökdel felfelé. Kö- zépen emelkedik egy amforás leány csabító alakja. Az amforából száll a fősugár tetemes magasságra. Körülállottuk ezt a szép alkot- mányt s gyönyörködve néztük a vizsugár csöp- jeinek hullását s élvezettel hallgattuk azoknak harmonikus lücskolását. Úgy rémlik, mintha még most is hallanók. . . . m.

A károlyfalvai magyar német dalárda sa- ját pénztára javára november hó 6-án, a bucsú napján táncmulatsággal egybekötött hangver- senyt rendez a „Herz“-féle vendéglő helyi- ségben, melyre a T. Cz. vidéki közönség ez úton is meghivatik.

A magántisztviselők országos nyugdíjgye- sülete. Politikai és társadalmi életünk, nem kü- lönben az ipar és kereskedelem legkiválóbb képviselőinek támogatása mellett az előkészítő bizottság eljutott végre azon ponthoz, hogy hét hónappal ezelőtt megkezdett farsztó és nehéz munkakodását befejezhesse. Ugyanis a nagy jelentőségű nyugdíjgyesület alapszabályait, mely sok számítás és adatgyűjtés alapján Bogyó akadémiai tanár és több más szaktekintélynek közreműködésével készült el, felhívási és tag- gyűjtő iverkel együtt a szélsőzsa minden ir- anyában most küldi szét a bizottság. Az alap- szabályokban végigvonuló céltudatos intézke- dések és a magántisztviselők érdekeinek min- denképeni gondozása arra enged következtetni, hogy e szép eszme megvalósulásával, végre valahára egy oly intézmény fog létrejönni, mely számtalan érdekeltnek biztos menedéke lesz és így meg fogja teremteni annak az osztálynak

a támaszát, melynek komolyságától és törekvésétől nem kis mértékben függ a hazai ipar és kereskedelem fellendülése. Régen érzett hiányt fog pótolni ez a nyugdíjgyesület és így nagyon természetesnek találjuk, hogy ennek megalakulása iránt mind inkább nagyobbodik az érdeklődés, mely kifejezést talál egyes intézetek és vállalatok vezetőinek, nem különben magánczégek főnökének ama ígéretében is, hogy az egyesület alaptőkéjének gyarapításához hozzájárulni és mint alapító vagy pártoló tagok az egyesületbe belépni fognak, de kifejezést talál ez azon önkéntes adakozásban is, melyet az ügy barátai az előkészítés költségeinek fedezésére teljesítenek. — A magántisztviselőket tehát csak buzdítani lehet arra, hogy tömegesen lépjenek be ebbe az intézetbe. De a mi a magántisztviselőnek buzdításul szolgáljon, az egyszerűsége szótul szolgáljon a főnököknek a hatalmas pénz-, biztosító-intézetek és kereskedelmi vállalatoknak arra nézve, hogy minden tőlük kitelhető módon istápolják ezt a nyugdíjgyesületet és pénzbeli hozzájárulással segítsék hatalmassá tenni. De nem kételkedünk ebben magunk sem, mert soha társadalmi osztálynak jogosabb igénye nem volt, mint a művelt elemeket magába záró és nagy száma által az államban is számot tevő magántisztviselők osztályának akkor, midőn böles előre látással, késő vénségére, napjainak nyugalmát akarja biztosítani. A nyugdíjra való kilátás a magántisztviselő komoly törekvését fokozhatja, a főnökök támogatása pedig hálás munkatársakat fog nevelni. Felvilágosítással szívesen szolgál a központi bizottság, melynek hivatalos helyisége Budapestben a Párizs szállodában van.

A Doba-féle színtársulat Hartmann udvari színészszel néhány előadásra szerződést kötött.

Nyolczadik újság Verseczen. Lapunk zártkörű vevőre a „Pränumerations-Einladung“ ot a „Werschetzer Volksblatt freisinniges Organ“-ra. A négy német (Werschetzer Gebirgsbote, Neue Werschetzer Zeitung, Igel, Südungrische Wein und Ackerbau Zeitung) verseczi újság mellett ez az ötödik. A vállalkozók az öregebb német lapokat úgy látszik nem találták elég „freisinnig“-eknek — mi elvárjuk, hogy az új német lap magyar érzelmű és magyar „szabad gondolkodású“ legyen. A szerb „Glasznik“ és „Mirogyia“ mellett szívesebben láttuk volna, ha az új lap az egyetlen és legelső verseczi magyar lap a „Délvidék“ mellé beállott volna magyar apostolnak. Az új lap nov. 12-én fog napvilágot látni. Szerkesztője Paffel József leendő, kiadója pedig a Kassánovits-féle nyonda.

Temes-vármegye alispánja a következő felhívás közzétételére kérte fel lapunkat: „Az 1891 évi temesvári kiállítás bíráló bizottsága által megítélt azon okmányok és díjak, melyek az illeték változott tartózkodási helyének ismeretlensége, vagy a közelebbi cím hiánya folytán mindeddig kézbesíthetők nem voltak, a következők: Merkl A. czég (Budapest), kiállítási aranyérem. Holko Albert (Vermes), kiállítási aranyérem. Löwy Lipót (Koloszvár), kiállítási ezüstérem. Spiegel Soma (Budapest), kiállítási bronzérem. Riahter Mór (Budapest), kiállítási bronzérem. Csermák Venczel (Temesvár), kiállítási bronzérem. Seefeld M. (Bécs), kiállítási bronzérem. Olejnik Antal (T. -Hidégkut), elismerő oklevél. Urbanek János (Budapest), elismerő oklevél. Magyar Mária, elismerő oklevél. Bartuska Amália (Temesvár), elismerő oklevél. Dragán Márton (Weissenfeld), elismerő oklevél. Tettermann Antal (T.-Beese), elismerő oklevél. Schmiedt György (Anina), közreműködési okmány. Hölle Nándor, közreműködési okmány. Schmied Karoly munkás, közreműködési okmány. Liszy Ferencz munkás (Temesvár), közreműködési okmány. Vey János munkás közreműködési okmány. Petrovay István munkás (Budapest), közrem. okmány. Novotny Vilmos munkás (Fehértemplom), közrem. okmány. Mlinek Antal munkás (Budapest), közreműködési okmány. Kusar Antal munkás (Leibach), közreműködési okmány. Hauser Géza jury tagok okmánya. Schönthal János jury tagok okmánya. — Felkértnek a megnevezettek, hogy okmányaikat jelenlegi tartózkodási helyük és kimerítő címük megjelölése mellett f. évi december hó 15-ig reklamálják, mert az ezen napon túl netán beérkező további reklamációk — az át nem vett okmányok megfogván semmisíttetni, — nem lesznek többé figyelembe vehetők. Temesvárott, 1893. évi október hó 21-én. Deschán Achill alispán, az 1891. évi temesvári kiállítás végrehajtó bizottságának elnöke.

A régi magyar díszítési elemek. A délmagyarországi tanító-egylet fehértemplomi körének őszi közgyűlésén Szentgyörgyi Lajos a következő tételket ajánlotta elfogadásra.

1. A délmagyarországi tanítóegylet gyűjtse össze legalább saját területéről a régi hazai, magyar díszítési elemet, rendezze sajtó alá s kizárólag azokat alkalmazza a rajz-és női kézimunka oktatásánál.

2. A sajtó alá rendezendő mű címe legyen körülbelül ilyen szerű: „Régi hazai díszítési elemek Délmagyarországon (Album).“

3. Az album két részből áll: szövegi és díszítő részből.

4. A szöveg elkészítését az egylet tagjai s az erre felkért szakértők végzik.

5. A díszítő résznek egybegyűjtését hasonlóképen.

6. A hölgybizottság egészítessék ki Schenk Jakab egyleti elnökkel, Andrejkovics József kör elnökkel, Ertl József igazgatóval, továbbá Szentimrei György és Zsutty Béla körítággal.

7. Munkatársakul az albumhoz kérsenek föl: Kartner Gyula, Lehoczky József és Still Nándor fehértemplomi főgymnáziumi tanárok; Perjessy Lajos verseczi és Huszka József fővárosi tanár.

8. A szöveg tartalma: a) Ajánlás. b) előszó. c) A díszítőelemek stiltani jellemzése. d) Vallási symbolumok. e) Mithologiai elemek. f) Mértani konstrukciók. g) Állati díszítőelemek. h) Növénymotívumok. i) Egy módszertani értekezés a rajz és női kézimunka oktatásáról s a motívumok alkalmazásáról e két tárgynál, stb.

9. A díszítő rész magában foglalja: a) a népies motívumokat, tehát a háziipar minden rendű és rangú díszítőelemét. b) az egyházi ruhák díszítőelemét; c) A köznemes, főrangú és más családoknál található régi díszítő tárgyak stb. ornamentumait.

10. Az eszmének propagandát kell csinálni s megismertetni, mert oly eszméért, melyet nem ismerünk, nem is lelkesülhetünk. E végből: a) a hazafias sajtó, az egyházi és világi hatóságok megnyerendők. b) a körök jelöljenek ki megfelelő erőket, kik a magyar, német, román és szerb lapok útján az eszmét a nagy közönséggel is megismertessék.

11. Az egylet minden köre legalább egy-egy estélyt, majális rendezzen az Album javára.

12. Anyagi támogatásra kéressenek fel az alispáni hivatalok útján a polgári — s a főpapok útján az egyházi községek.

13. Erkölcsei és anyagi támogatásra kérsenek fel a testvér egyletek is.

14. Ugyanily czélból keressenek meg az iparosegyletek, a közreműködési egyletek és az iparkamarák.

15. Az egylet törekedjék arra, hogy saját területén minden iskola legalább egy-egy példányban megszerezze.

16. Annak idején előfizetési felhívások bocsátandók ki.

17. A közgyűlés megállapodásai az egyleti közgyűlés elé terjesztendők jóváhagyás és további intézkedés végett.

E tételnek némelyikéhez hozzászóltak: Schenk Jakab egyleti elnök, Andrejkovics József kör elnök, Ertl József igazgató, Zsutty Béla tag és mások. Több-kevesebb módosítással elfogadtatván e tételket, az eszmének a sajtó útján leendő terjesztésére s megismertetésére kijelöltettek: Szentgyörgyi Lajos a magyar, Zsutty Béla a német, Popovics György a szerb és Lázár Traján a román lapok számára. Együttal a gyűlés megbizta az előadót; hogy a jövő a közgyűlésen az ügyet újlag terjeszse elő.

7651 sz. — 1893.

Hirdetmény.

A védtörvény végrehajtására vonatkozó utasítás értelmében ezennel közhírré tétetik, hogy az 1894 évi ujonczallításra kötelezetteknek összeírása végetti jelentkezések 1893 évi november hó folyamán megteendőek.

Miért is a törvényhatba büntetésre való figyelmeztetés mellett felhivatna valamennyien az 1873., 1872. és 1871. években született hadkötelesek úgy az itthelyt tartozkodó s fenti korban álló idegenek is, hogy az 1893 évi november hó folyamán az itteni városi tanács katonai ügyosztályánál összeírás végett okvetlenül jelentkezzenek.

Együttal megjegyeztetik, hogy a védtörvényben említett kedvezmények valamelyike

iránti netáni igények érvényesítésére vonatkozó, kellően felszerelt kérvények 1894. évi január és február havakban a városi tanácsnál benyújtandók; és végre hogy az illetőségi sorozó járásokon kívül leendő állittatás megengedése iránti kérvények az összeírás végetti jelentkezések alkalomával nyújtandók be.

Verseczen, 1893. évi október hó 23-án.

Seemayer, polgármester.

7645. sz. — 1893.

Pályázat.

Versecz város törvényhatóságánál egy II. osztályú évi 400 frttal javadalmazott irnoki állás választás utján betöltendő.

Az 1883. évi I. t. cz. értelmében felszerelt kérvények bezárólag f. é. november hó 6-ig rudnai Nikolics Sándor főispán úr Ó Méltóságánál benyújtandók.

Verseczen, 1893. évi október hó 23-án.

Seemayer, polgármester.

Mintákat

bármely vidékre bérmentesen küldünk.

Elismerten legjobb és legdivatosabb

Őszi és téli szövetek.

Különlegességek: viz- és viharálló daróc, vadászpóztó, palmerstone télikabátoknak való nőipóztók, női öltözék-kellékek, nemkülönbön minden nemű czél-
nak megfelelő póztók, jó, tartós és színtartó minőségben szétkülönbön gyári áron s bármily csekély mennyiségben magánosok részére is.

cs. és kir. szab. finomszövet és gyapjúárú gyár és raktár

Schwarz Moricz,
Zwittau (Brünn)

3-10 mtr. öltönytiszóvet, teljes öltözetnek való	frt. 3.50-től frt. 24.—ig
2-10 mtr. télikabátiszóvet, teljesen 1 télikabátunk való	" 4.50 " " 20.—
2 — mtr. felsőkabátiszóvet, teljesen elég egy felsőkabáttra	" 4.— " " 15.—
2-80 mtr. Mentsikoffiszóvet, teljesen elég egy Mentsikoff-kabáttra	" 5.— " " 20.—
1-80 mtr. teljes daróc-kabátunk	" 3.50 " " 9.—
3-25 mtr. fekete póztó szalonruhának	" 7.50 " " 25.—
1-17 mtr. nadrágra való	" 2.25 " " 11.—

¹⁰ méteres nagy kendők 2 frttól a legfinomabb Himalaya-kendőig, utazó- és szán-pokróczok, plaid-ek.

Mintakönyvek

osupán szabómesterek számára.

Uj vevők kaphatnak 50 krnak előleges bevétele mellett, mely összeg az első megrendelésnél visszatérítetik.

Szétküldés postai utánvéttel melett.

Nem tévesztő árukért a vétel-ért visszatérítjük.

1467. sz. — tkv. 1893.

Árverési hirdetményi kivonat.

A károlyfalvi kir. bíróság mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy a fehértemplomi kir. kinestári uradalom végrehajtónak Keresoban Pau nikolincei lakos végrehajtást szenvedő elleni 50 frt. 64 kr. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a károlyfalvi kir. bíróság területén fekvő Nikolince községi I. kötet 264. lapsz. tkv. A lapján foglalt ingatlanokra az 1881. évi LX. t. cz. 156 § a.) pontja alkalmazása mellett: 1. a 252 sz. ház és 200 □-öl házhely 112 frt.; 2. 56. hrsz. a. 1 hold 800 □-öl I. oszt. szántó 199 frt.; 3. 56. hrsz. a. 1 hold 800 □-öl I. oszt. szántó 141 frt.; 4. 56. hrsz. a. 143 □-öl I. oszt. kaszáló 6 frt.; 5. 100. hrsz. a. 1 hold 800 □-öl III. oszt. kaszáló 6 frt.; 6. 43. hrsz. a. 182 négyzetöl gyümölcskert 19 frt.; 7. hrsz. nélküli 1250 négyzetöl szőlő 1/3 része 111 frt. 33 1/3 kr; 8. 105 1/2 hrsz. a. 200 négyzetöl gyümölcskert 21 frt.; 56. hrsz. a. 657 négyzetöl I. oszt. szántó 28 frt. becsérték és ezennel megállapított kikiállítási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi november hó 17-ik napján d. e. 10 órakor Nikolince községében megállapított nyilvános árverésen a megállapított áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. bíróság mint tlkvi hatóság.

Károlyfalván, 1893. évi augusztus hó 22-én.

Gerle, kir. aljbíró.

Verseczi Takarékpénztár.

T. Cz.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, hogy saját intézeti házukban Andrassy-sétatér 4126. szám alatt

váltó-üzletet

nyitottunk, mely a következő üzletágakkal foglalkozik:

1. Különböző értékeknek, arany és ezüst pénzeknek, bankjegyeknek eladásával és vételével.
2. Esedékes értékpapírszelvények beváltásával és három hónapon belül fizetendő kamatszelvevényeknek leszámítolásával.
3. Különböző sorsjegyek elárúsításával nagyon előnyös részletfizetési feltételek mellett.
4. Igérvények eladásával.
5. Sorsjegytársaságok alakításával és végre
6. Előleget ad mérsékelt kamatláb mellett értékpapírokra, arany- és ezüstitárgyakra.

A november 2., 15. és 16-án történendő húzásokra ajánlunk:

Magyar vörös kereszt sorsjegyeket, főnyeremény 10.000 frt.
1870 évi magyar nyeremény sorsjegyeket, főny. 150.000 frt.
3%-kal kamatozó osztrák földhitelintézeti zálogleveleket, főnyeremény 45.000 frt.

Fentnevezett sorsjegyeket részletfizetésre is adjuk, még pedig:
5 drb. magyar vörös kereszt sorsjegy 2 frt. 75 kr. havi részl.
1 drb. $\frac{1}{2}$ Magyar nyeremény sorsjegy 3 frt. 28 kr. „ „
1 drb. 3%-os osztr. földhitel intézet sorsjegy 5 frt. 05 kr. „ „

Külföldi pénzek eladása és vétele a napi árfolyam szerint.

Tisztelettel

Verseczi Takarékpénztár.